

Κώδικας δεοντολογίας για διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας¹

1. Εισαγωγή

Ο παρών κώδικας δεοντολογίας περιέχει κατευθυντήριες γραμμές που ισχύουν στο Κοινοβούλιο σχετικά με τον τρόπο διεξαγωγής των διαπραγματεύσεων σε όλα τα στάδια της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένης της τρίτης ανάγνωσης, και θα πρέπει να εξετάζεται σε συνδυασμό με τα άρθρα 69β έως 69στ του Κανονισμού.

Συμπληρώνει τις σχετικές διατάξεις της Διοργανικής Συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016² για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου, οι οποίες αφορούν τη διαφάνεια και τον συντονισμό της νομοθετικής διαδικασίας, καθώς και την «κοινή δήλωση σχετικά με τις πρακτικές ρυθμίσεις που αφορούν τη διαδικασία συναπόφασης»³, η οποία συμφωνήθηκε μεταξύ Κοινοβουλίου, Συμβουλίου και Επιτροπής στις 13 Ιουνίου 2007.

2. Γενικές αρχές και προετοιμασία για τις διαπραγματεύσεις

Οι διοργανικές διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας βασίζονται στις αρχές της διαφάνειας, της λογοδοσίας και της αποτελεσματικότητας, προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι η διαδικασία λήψης αποφάσεων είναι αξιόπιστη, ανιχνεύσιμη και ανοικτή, τόσο εντός του Κοινοβουλίου όσο και έναντι του κοινού.

Κατά κανόνα, το Κοινοβούλιο θα πρέπει να αξιοποιεί όλες τις δυνατότητες που παρέχουν όλα τα στάδια της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας. Η απόφαση για την έναρξη των διαπραγματεύσεων, με στόχο ιδίως την επίτευξη συμφωνίας σε πρώτη ανάγνωση, λαμβάνεται κατά περίπτωση, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων κάθε επιμέρους υπόθεσης.

Η δυνατότητα να ξεκινήσουν διαπραγματεύσεις με το Συμβούλιο αναπτύσσεται από τον εισηγητή ενώπιον ολόκληρης της επιτροπής, η οποία αποφασίζει σύμφωνα με το σχετικό άρθρο του Κανονισμού. Η εντολή αφορά τη νομοθετική έκθεση της επιτροπής ή τις τροπολογίες που εγκρίθηκαν στην ολομέλεια για τις διαπραγματεύσεις σε πρώτη ανάγνωση, τη θέση του Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση για τις διαπραγματεύσεις σχετικά με την επίτευξη πρώιμης συμφωνίας σε δεύτερη ανάγνωση ή συμφωνίας σε δεύτερη ανάγνωση, καθώς και τη θέση του Κοινοβουλίου σε δεύτερη ανάγνωση για τις διαπραγματεύσεις κατά την τρίτη ανάγνωση.

Το Κοινοβούλιο ενημερώνεται για τις αποφάσεις που αφορούν την έναρξη διαπραγματεύσεων και τις ελέγχει διεξοδικά. Προκειμένου να επιτευχθεί η μεγαλύτερη δυνατή διαφάνεια στη νομοθετική διαδικασία, ο πρόεδρος της Διάσκεψης των Προέδρων των Επιτροπών ενημερώνει τη Διάσκεψη των Προέδρων σε τακτική βάση, παρέχοντάς της συστηματική και έγκαιρη πληροφόρηση σχετικά με όλες τις αποφάσεις των επιτροπών για την έναρξη διαπραγματεύσεων και σχετικά με την πρόοδο των υποθέσεων στο πλαίσιο της συνήθους

¹ Όπως εγκρίθηκε από τη διάσκεψη των Προέδρων στις 28 Σεπτεμβρίου 2017.

² EE L 123 της 12.5.2016, σ. 1.

³ EE C 145 της 30.6.2007, σ. 5.

νομοθετικής διαδικασίας. Κάθε συμφωνία που επιτυγχάνεται κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων θεωρείται προσωρινή έως ότου εγκριθεί από το Κοινοβούλιο.

Για τη διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων σχετικά με την επίτευξη συμφωνίας σε πρώτη ανάγνωση, πρώιμης συμφωνίας σε δεύτερη ανάγνωση και συμφωνίας σε δεύτερη ανάγνωση, κύριο αρμόδιο όργανο είναι η αρμόδια επιτροπή, την οποία, σύμφωνα με το άρθρο 69στ, εκπροσωπεί η διαπραγματευτική ομάδα. Κατά την τρίτη ανάγνωση, το Κοινοβούλιο εκπροσωπείται στις διαπραγματεύσεις από την αντιπροσωπεία του Κοινοβουλίου στην επιτροπή συνδιαλλαγής, της οποίας προεδρεύει ένας εκ των αρμόδιων για τη συνδιαλλαγή Αντιπροέδρων. Καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων, τηρούνται οι πολιτικές ισορροπίες και όλες οι πολιτικές ομάδες εκπροσωπούνται τουλάχιστον σε επίπεδο προσωπικού.

Ο παρών κώδικας δεοντολογίας εφαρμόζεται, κατ' αναλογία, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 54 σχετικά με τη διαδικασία συνδεδεμένων επιτροπών ή του άρθρου 55 σχετικά με την κοινή διαδικασία επιτροπών, ιδίως όσον αφορά τη σύνθεση της διαπραγματευτικής ομάδας και τη διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων. Οι πρόεδροι των σχετικών επιτροπών θα πρέπει να συμφωνούν εκ των προτέρων για τους όρους της συνεργασίας τους καθ' όλη τη διάρκεια των διοργανικών διαπραγματεύσεων.

3. Διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων και οριστικοποίηση της συμφωνίας

Για λόγους αρχής και προκειμένου να ενισχυθεί η διαφάνεια, το Κοινοβούλιο παρέχει τα μέσα που είναι απαραίτητα ώστε το κοινό να έχει καλή ενημέρωση σε όλα τα στάδια της νομοθετικής διαδικασίας και συνεργάζεται στενά με τα άλλα θεσμικά όργανα, ώστε να διευκολύνεται η ανιχνευσιμότητα της νομοθετικής διαδικασίας. Τούτο περιλαμβάνει την κοινή ανακοίνωση της επιτυχούς έκβασης της νομοθετικής διαδικασίας, μεταξύ άλλων με κοινές συνεντεύξεις Τύπου ή οποιαδήποτε άλλα μέσα θεωρούνται ενδεδειγμένα.

Οι διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο τριμερών διαλόγων βασίζονται σε ένα κοινό έγγραφο (συνήθως υπό τη μορφή πολύστηλου εγγράφου), στο οποίο εμφανίζεται η θέση των αντίστοιχων θεσμικών οργάνων όσον αφορά τις τροπολογίες των άλλων οργάνων και το οποίο επίσης περιλαμβάνει όλα τα συμβιβαστικά κείμενα που έχουν συμφωνηθεί προσωρινά. Το κοινό αυτό έγγραφο αποτελεί βάση εργασίας για όλα τα θεσμικά όργανα και κάθε εκδοχή του που διανέμεται ενόψει τριμερούς διαλόγου θα πρέπει, καταρχήν, να συμφωνείται από τους συν-νομοθέτες. Μετά από κάθε τριμερή διάλογο, ο πρόεδρος της διαπραγματευτικής ομάδας και ο εισηγητής υποβάλλουν έκθεση στην αρμόδια επιτροπή ή στους συντονιστές της σχετικά με την πρόοδο των διαπραγματεύσεων.

Όταν επιτυγχάνεται προσωρινή συμφωνία με το Συμβούλιο, ο πρόεδρος της διαπραγματευτικής ομάδας και ο εισηγητής ενημερώνουν πλήρως την αρμόδια επιτροπή σχετικά με το αποτέλεσμα των διαπραγματεύσεων, το οποίο δημοσιεύεται. Στην αρμόδια επιτροπή υποβάλλεται προς έλεγχο το κείμενο κάθε προσωρινής συμφωνίας που έχει επιτευχθεί, σε μορφή που παρουσιάζει σαφώς τις αλλαγές στο σχέδιο νομοθετικής πράξης. Η αρμόδια επιτροπή αποφασίζει σύμφωνα με το άρθρο 69στ.

Η προσωρινή συμφωνία που επιτεύχθηκε κατά τις διαπραγματεύσεις επιβεβαιώνεται εγγράφως με επίσημη επιστολή. Σε περίπτωση συμφωνίας σε πρώτη και δεύτερη ανάγνωση, ο πρόεδρος της Επιτροπής Μονίμων Αντιπροσώπων επιβεβαιώνει εγγράφως την επίτευξη

προσωρινής συμφωνίας προς τον πρόεδρο της αρμόδιας επιτροπής, ενώ, σε περίπτωση πρώιμης συμφωνίας σε δεύτερη ανάγνωση, ο πρόεδρος της αρμόδιας επιτροπής ενημερώνει το Συμβούλιο ότι θα εισηγηθεί στην ολομέλεια να εγκρίνει χωρίς τροπολογίες κατά τη δεύτερη ανάγνωση του Κοινοβουλίου τη θέση του Συμβουλίου σε πρώτη ανάγνωση που αντιστοιχεί στο κείμενο της προσωρινής συμφωνίας¹.

Ανάμεσα στην έγκριση της προσωρινής συμφωνίας από την επιτροπή και στην ψηφοφορία στην ολομέλεια υπάρχει επαρκής χρόνος, προκειμένου να δοθεί η δυνατότητα στις πολιτικές ομάδες να προετοιμάσουν την τελική θέση τους.

Η προσωρινή συμφωνία υπόκειται σε νομική-γλωσσική επεξεργασία για την οριστική της διατύπωση, σύμφωνα με το άρθρο 193 του Κανονισμού. Δεν επέρχονται αλλαγές σε προσωρινές συμφωνίες χωρίς ρητή συγκατάθεση, σε κατάλληλο επίπεδο, τόσο του Κοινοβουλίου όσο και του Συμβουλίου.

4. Υποστήριξη της διαπραγματευτικής ομάδας

Η διαπραγματευτική ομάδα έχει στη διάθεσή της όλους τους πόρους που απαιτούνται για την ορθή εκτέλεση των εργασιών της. Υποστηρίζεται από μια «διοικητική ομάδα έργου», την οποία συντονίζει η γραμματεία της αρμόδιας επιτροπής, και θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τη Μονάδα Νομοθετικών Υποθέσεων, τη Νομική Υπηρεσία, τη Διεύθυνση Νομοθετικών Πράξεων, την υπηρεσία Τύπου του Κοινοβουλίου, καθώς και άλλες σχετικές υπηρεσίες, όπως αποφασίζεται για κάθε μεμονωμένη περίπτωση. Στις συνεδριάσεις που προετοιμάζουν τους τριμερείς διαλόγους ή που έπονται αυτών προσκαλούνται οι σύμβουλοι των πολιτικών ομάδων. Η Μονάδα Νομοθετικών Υποθέσεων συντονίζει τη διοικητική υποστήριξη για την αντιπροσωπεία του Κοινοβουλίου στην επιτροπή συνδιαλλαγής.

¹ Βλέπε σημείο 18 της κοινής δήλωσης σχετικά με τις πρακτικές ρυθμίσεις που αφορούν τη διαδικασία συναπόφασης.